

Suleriaatsini assigiinngitsuni pinngoriartortitsilluni allannermi sungiusaatit

Siunertaq: attaveqatigiinnikkut oqariartuut periaatsit assigiinngitsut atorlugit ilikkassagaat.

Iikkagassatut anguniagaq: attaveqatigiinnikkut oqariartuut allariaatsit assigiinngitsut iluaqutigalugit ilikkassagaat.

Nammineq isummat allaganngorlugit tunngavilersornissaq ilikkassagaat.

Una tassaavoq isumassarsianik, qarasaasiaq iluaqutigalugu qanoq pinngoriartortitsinermi sulisoqarsinnaaneraniq saqqummiineq.

Atuartut ilinniassavaat, apequtaalluni kikkut saaffigineqarnersut, qanoq isillutik periaatsit assigiinngitsut iluaqutigalugit saaffiginnissallutik.

Misilitsissutini malittarisassat nutaat aallaavigalugit atuartut qinersinnaavaat suliatik qarasaasiaq atorlugu suliarissallugit, suliatillu allaganngorlugit qarasaasiamit anillatsitat tunniullugit. Taamaattumik pingaaruteqarpoq atuartut qarasaasiap atornissaa sungiussimassagaat taamaasillutik allariaatsit assigiinngitsut atorsinnaanerisa periarfissiinerat ilisimassallugu.

Oqallisissiami atuartut ilinniassavaat assiliartaliortaasermik saqqummiinermik qanoq suliaqartarnersut. Eqqaamasassanik allattuivimmik sanassapput, tassangalu allaqqitassiamik sanassapput, allatap ungalulernissaa, allakkat ullulerlugit atsiorlugit sinaakkuserlugillu allannissaat ilinniassavaat.

Aamma ilinniassavaat qisuariarfigineqarneq qisuariarfiginninnerlu – tassa nammineq suliat qisuariarfigitillugit allallu suliaat qisuariarfigalugit.

Oqaluttualiornermi pinngoriartortitsissapput. Pinngoriartortitsineq atuartitsissutip ingerlanerani nassuiarneqarpoq, annertunerusumillu pinngoriartortitsilluni allanermik paasisaqarusukkaanni ilinniartitsisumit ilinniartitsisumut mappimi, qallunaatut allaaserinninnermi atuarneqarsinnaavoq.

Atuartut allataminnik paasinartumik paatsoorneqarsinnaanngitsumillu ilisarititsinissartik ilinniassavaat. Qarasaasiap atornerani periarfissaasunut isornartorsiortumik naliliisarnissartik ilinniassavaat.

Peqqissaarnermi karaktererissaassagunik atuartut makku eqqortittariaqarpaat:

- Saamimmiit aallartiffik narlusuutinnissaa
- Qulequttap nalinginnaasumillu allatat naleqquttumik angissuseqartinnissaat
- Immikkoortortat ersarissuutinnissaat
- Allatami nutaamut pigaanni titarnermiit nutaamiit aallartinnissaq
- Naqinnerit ersarissaanerillu qinertuaakkat atornissaat
- Killiffilersuutit atornerini akunnilersuinerit eqqortumik atornissaat

Pinngoriartortitsinermi suliat tamarmik qarasaasiami mappimut toqqorneqassapput, taamaasillutik atuartut suliaminnut mappiliorneq sungiutissavaat peqqissaarnerlu ilikkarlugu.

Sammissassaq ”inuusuttuuneq” qulequttamik allamik taaserneqarsinnaavoq, apeqqu-taatillugu kikkut sulisinniarnarlugit. Ilinniartitsisumit ilinniartitsisumut mappimi, qallunaatut allaaserinninnermi qulequttatut atorneqarsinnaasut siunnersuutit atuarneqarsinnaapput – nuannisarluarisi.

Suliat naammasippata oqaluttualiat ”Atuaqatigiit oqaluttualiaattut” ataatsimoortinneqarsinnaapput.

**Suleriaatsini assigiinngitsuni pinngoriartortitsilluni allannermi
sungiusaatit**

**Atuartunut angajullernut
Sammisaq: ullumikkut inuusuttuuneq**

Sammisaq aaliangersimasoq pillugu allariaatsit assigiinngitsut atornissaat ilinniassavat. Uanilu pineqarpoq inuusuttuuneq.

Allatat tamarmik qarasaasiakkut allanneqassapput. Allallugit suliatit tamaasa qarasaasianni mappimut toqussavatit. Mappi atsissavat, soorlu; ”stili”, ”inuusuttoq” allatulluunniit. Taamaasillutit suliatit ajornanngitsumik nassaarisinnaavatit.

Sillimaniarlutit suliatit anisissinnaavatit mappimullu ikillugit.

1.

Inuusuttut, inuusuttut kulturiat inersimasunngornerlu pillugit allaaserisaqassaatit. Aajuku oqaatsit silatuut isumassarsissutaasinnaasut:

” Ullumikkut inuusuttut inuulluataarneq nuannareqaat. Pissusilupput oqartussaasullu narrugalugit. Utoqqarnut ataqqinnissuseqanngillat sulinissamillu nuannarineraat oqaatsinik imaqqanngitsunik oqalunnissaq. Utoqqaat iseraangata nikuissaarput. Angajoqqaatik akerlilersorpaat, allanit tamanit siulliullutik oqaluttarput, nerisatillu iioraannartarpaat angajoqqaatillu qunusiaralugit.”

Sokrates (470-399 f.Kr.)

Oqaaseq inuusuttoq eqqaamasassanik allattukkassi qeqqanut allassiuk.

Allaffissiaq WORD atussavat.

”Ikisivimmuut” iserit. (indsæt)

”Assiliartaliortaaseq” iserfigiuk. (grafisk fremstilling)

Qullerpaamiittut titartagartat pingasuusut arlaat ataaseq toqqaruk.

Ilutsit assigiinngitsut ilanngukkusutatit imaluunniit inissaqartitatit ilanngussinnavatit, ”iluseq ikkussigit” tuuginnarlugu. (indsæt figur)

Isumassarsiat allatatit naammagilerukkit mappinnut ikisassannik anisitsissaatit, eqqaamasassannillu allattukkatit qarasaasiami mappinnut toqqussavatit.

2.

Illoqarfigisanni inuusuttunut atugassarititaasut pillugit allaqqitassialiorit. Minnerpaamik inuusuttut soqutigisaat pingasut eqqaassavatit. Allaqqitassiat anillatsissavat. Sammisani assigiinngitsuni, sammisaq ataaseq pillugu titarnerit tallimat missaannik allassaatit.

Allaqqitassiaq kammalaatinnut takutiguk oqaaseqarfigitillugulu.

Iluarsisassaasorisatit iluarsikkit.

Allaqqitassiaq siulleq oqaaseqaatertalik aammalu nammineq oqaasertalerlugu aaqqissuussat mappimut ilikkit.

Eqqaamallugu qarasaasiamut mappinnut suliatit toqqussagakkit.

3.

Allaqqitassiaatit atuakkit sammisarlu ataaseq nammineq misigisaqarfigisimasat allaaserisinnaasat toqqarlugu.

Massakkut sammisat ersarissumik allaaserissavat. Quppernerup ataatsip missaanik takitigisinnaavoq.

Apeqqutit makku aallartisaatitut atorpeqarsinnapput:

- Qanoq isikkoqarpa?
- Pinngortitamiippa?
- Illup iluaniippa?
- Illut suut isigivigit?
- Inissitersimanera qanoq ippa?
- Illu/illut qanoq ippat?
- Qalipaatit suuppat?
- Nipit naamasassallu suut?
- Misigisimaneq suna malugisinnaaviuk?

Eqqarsaatigiuk taggisit, taggisaasat/(pissusilerissut) suut atornerlugit. Maluginiaruk misigisimaneq suna taggisaasat/(pissusilerissut) allanngortikkaangakkit pilersittarnerlugu.

Allaaserisat anillatsiguk mappinnullu ilillugu.

Aamma qarasaasiannut mappimut toqqoruk.

4.

Kammalaatit inuulluaqqussummik nassiguk. Qanittukkut filmeriarsimaninnik tusarnaariarsimaninnilluunniit oqaluttuarit.

Inuulluaqqussut postkortimi allaqqasinnaassaaq.

Allatat sinaakkuseruk. Sinaakktissaq ”værktøjslinie” – mi nassaarissavat. Aamma assimik tulluuttumik ilanngussisinnaavutit.

Mappimut ikisassannik anillatsitsigit, allatallu qarasaasiami mappinnut toqqoruk..

Alice Australiamiittoq allaffigiguk.

har mørkt
ill om. No-
n. Måske
n ejer og
n og skriv

1, EN

Qjæstund,
yohi i hæ-
foto mark.

in ude for
kønt hær-
ved plæne
Nå så om
te lykkes
og om sø-
ne unge
ly om jeg
te og sig
fremtid
omme
mæske
er du ty-
n. Børge-
ten er im-
lås om
i mig m-

går at skrive til mig så skriv til
mig på 16. den var god. Skriv til
Berth Klampen
Randholms Allé 1 D, 3. etn.
2610 Rødovre

Hej. Jeg hed-
der Alice, er
danser og 16
år gammel.
Jeg har boet i
Australien i 8 år
og vil gerne
skrive sam-
men med nogen på dansk for
ikke at glemme sproget helt.
Allerhelst vil jeg skrive sam-
men med nogen fra Grøn-
land, for jeg ved ikke ret me-
get om Grønland – kun at der
er meget koldt, og at juleman-
den bor der. Mine interesser
er: Pop- og rockmusik, film og
sport (især svømning). Skynd
dig at skrive til mig! Venlig hil-
sen: Alice Hansen, Randford
Street III, Sidney II, Australia.

Stavensvej, Romerhusene med
byggetårn, 17. år, som jeg havde
vendt på at skrive om. Nilsen

og øvr. medes i
ger fra hele land
udlandet, da det
se. Her er lidt f
jeg er ca. 160 cm
høj. Her er grøn-
de skulle efter-
søge og fik fylt
for blå. Fotobok-
ne, ikke, hvem
temperatur, nye
er meget billig, og
alle strik er
jeg sender den
måske, så jeg
måske, måske
mest sådan er
Børge, Richard
den. Så det nye
er, Jean Marie
Bjørn, Carsten
Hansen, alle de
undtagen alle de
du ville vende de
afbrudt ingen re-
tår med 100 ad
Jeg har en nem
håndig, alle de
der sig om dem,
for udlandet er
værdier. Derfor
skriv til mig. Jeg
håber på at se dig
det er rigtig fint.
Nilsen Mark
17. år, 16. 16

Formater iserfigiguk iserfigalugulu ”kanter og skygger”. Kinaassuseqartinneruniarlugu allakkannut sinaakkusiussassannik nassaarit. Anillatsiguk mappinnullu ikillugu.

6.

Misilillugu oqaluttualiussaait.
Siuliani allatannit tigulaaralutit oqaluttualiassannut allaqqitassialiorit.

Oqaluttualiaq tassaavoq piviusuunngitsoq aallaavigalugu allataq. Oqaluttualiami pisut piviusoq assigisinnaavaat, kisianni ilmoortuunngillat. Oqaluttualiaq tassaavoq oqaluttuaq naatsoq, pisumik imaluunniit piffissamik aaliangersimasumik oqaluttuartoq. Oqaluttualiami inuit inuunerannut sunniisumik aaliangersimasumik pisoqassaaq.

Amerlanertigut suliap ingerlarnga ataasiinnaasarpog inuttallu ikittunnguusarlutik.

Siuliani suliatit siulliit maannakkut atorsinnaavatit. Tassaapput oqaluttualiamut atortussiassat, piumasannillu allanngortissinnaavatit.

Aallartinnginninni inuttassanik pilersitseqqaassaait. Nammineq aaliangissavat kikkut oqaluttualiami inuttaritissanerlugit. Soorunami ilinnut imaluunniit nalunngisannut assingusinnaapput. Illit nammineq aaliangissavat.

Naammassiguit suleqatissarsiussaait.

Oqaluttualiasi immissinnut atuffassissutigissavasi. Oqaatigisiuk oqaluttualiani suut pitsaanerpaanersut.

Eqqartorsiuk oqaluttualiaq ataqatigiinnersoq.

Eqqartorsiuk inuttaasut ”uumassuseqarnersut”. Takorloorneqarsinnaappat?

7.

Oqaluttualiat anillatsiguk – saamimmiit aallartiffik allaffigineqanngitsoq silittuutissavat. Allatannik paarlaasseqateqarit – ajornanngippat suleqammik nutaamik.

Oqaatsit pitsaasuusorisatit nassaarikkit.

Oqaatsit ersarinnerusumik allanneqarsinnaaneramik siunnersuuteqarfigisatit nassaarikkit.

Saamiatungaani allanneqanngitsumi siunnersuutitit allakkit.

Naammassigussi suliasi uterteqqissavasi. Nammineq aaliangissavat siunnersuutit atussanerlugit. Allatat kukkunersioruk.

Ataatsimooqqigitsi ikioqatigiigitsilu kukkunernik killiffilersuutinillu.

Oqaluttualiat naammassigukku eqqarsaatigissavat ilusilersuineq sammisamut tulluunnersoq.

Aajuku siunnersuutit:

- Saamiatungaaniit aallartiffik narlusuunissaa
- Qulequtaq eqqaamallugu
- Immikkoortortat tulluuttuutinnissaat
- Eqqaamallugu akunneqartitsisarnissaq
- Eqqaamallugu naggatip kingorna naqinneq angisuujussammat
- Eqqaamallugu oqaluttusaartitsinermi isaasat atornissaat
- Eqqaamallugu allatanni atit allattassagakku

Suliat naammassillugu suliaruk – ajornanngippat assitalersoruk anillatsillugulu.

Naggataatigut atuartut oqaluttualiaat ”oqaluttuanik – katersatut” ataatsimoortinneqassapput.